

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

јануари 2013 година

Скопје, март 2013 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

јануари 2013 година

- Индустриското производство во јануари 2013 година забележа пад од 1,3% во однос на јануари 2012 година;
- Стапката на инфлација на годишна основа изнесува 3,8%, а во однос на претходниот месец цените се зголемија за 0,3%;
- Годишен пад на физичкиот обем на извозот во јануари 2013 година од 15,5%, со вредносен раст од 8,7% и пад на увезените количини стоки од 9,6%, со вредносен раст од 1,2%, што резултирало со намалување на трговскиот дефицит за 8,9% во однос на јануари 2012 година;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 2,9% и на вкупните расходи од 14,8% во јануари 2013 година во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 2.876 милиони денари (0,6% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 2.352 милиони денари (0,5% од БДП);
- Раст на вкупните кредити кон приватниот сектор од 5% на годишна основа и раст од 4,3% на вкупниот депозитен потенцијал на банките;

1. Реален сектор

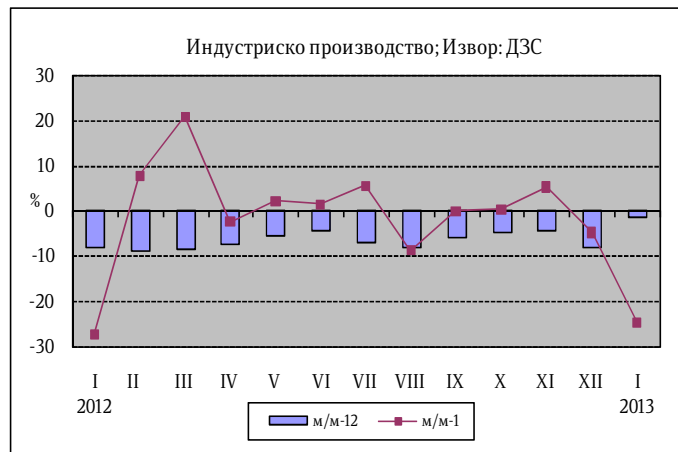
Индустриско производство

Во јануари 2013 година индустриското производство забележа пад од 1,3% во споредба со јануари 2012 година. Анализирани по сектори, Рударство и вадење камен забележа раст од 17,6%, додека секторите Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација и Преработувачка индустрија забележаа пад од 0,7% и 4,5%, соодветно.

Индустриско производство (во %) - јануари 2013 година		
	м/м-12	м/м-1
Вкупно	-1,3	-24,9
Рударство и вадење камен	17,6	-6,4
Преработувачка индустрија	-4,5	-31,8
Снабдување со ел. енергија, гас, пареа и климатизација	-0,7	5,3

Извор: ДЗС

Во рамките на Преработувачката индустрија позитивен годишен раст е регистриран кај 14 од 23 гранки, кои сочинуваат 53,5% од индустриското производство, при што раст е забележан кај производството на прехранбени производи (5,3%), која е носечка гранка со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Значителен раст на годишна основа е остварен кај следните гранки: Производство на текстил 164,1%, Производство на кокс и рафинирани нафтени производи 43,8%, Производство на хемикалии и хемиски производи 34,0%, Производство на производи од пластични маси 33,5%, Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место 27,0%, Производство на пијалаци 15,3% и Производство на основни фармацевтски производи и препарати 11,9%.

Најголем позитивен придонес во годишната промена на индустриското производство во јануари 2013 година имаат гранките Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место и Производство на текстил (1,4 п.п.), а најголем негативен придонес има Производството на метали (-2,5 п.п.).

Индустриското производство во јануари 2013 година во однос на декември 2012 година забележа пад од 24,9%. Генерално, податоците од изминатите години покажуваат силен пад на индустриското производство на месечно ниво во месец јануари, што се должи на сезонските ефекти во индустријата. Секторската анализа укажува дека раст забележа секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација од 5,3%, додека секторот Рударство и вадење камен и секторот Преработувачка индустрија забележаа пад од 6,4% и 31,8%, соодветно.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во јануари 2013 година во однос на јануари 2012 година покажуваат зголемување на производството кај групите: Капитални производи 11,4%, Нетрајни производи за широка потрошувачка 5,1% и Енергија 2,2%. Пад на производството е регистриран кај групите: Интермедијарни производи, освен енергија 13,1% и Трајни производи за широка потрошувачка 5,8%.

На месечно ниво, податоците за индустриското производство по наменски групи во јануари 2013 година покажуваат намалување на производството кај сите групи освен Енергија каде е забележан раст од 4,4%. Највисок пад е регистриран кај групата Нетрајни производи за широка потрошувачка од 37,6%, потоа Трајни производи за широка потрошувачка 36%, Интермедијарни производи освен енергија 24,9% и Капитални производи 0,8%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во јануари 2013 година е поповолна во однос на претходниот месец, а во однос на јануари 2012 година е понеповолна.

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е поповолна во однос на претходниот месец и во однос на јануари 2012 година. Оценката за обемот на производството во изминатите три месеци е поповолна во однос на декември 2012 година и во однос на јануари 2012 година. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се поповолни во однос на претходниот месец, а во однос на јануари 2012 година се понеповолни.

Во однос на бројот на вработените, очекувањата во јануари 2013 година за наредните три месеци се поповолни во однос на минатиот месец, а во однос на јануари 2012 година се понеповолни.

Просечното искористување на капацитетите во јануари 2013 година изнесува 60,0%, што претставува зголемување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 59,7%. Споредено со јануари 2012 година, искористеноста на капацитетите е повисока за 0,5 п.п.

Во јануари 2013 година залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Оценката за сегашната состојба со залихите на готови производи е понеповолна во споредба со претходниот месец, а во споредба со јануари 2012 година е поповолна.

Најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството во јануари 2013 година имаат следните фактори: недоволната странска побарувачка со 27,5%, недоволната домашна побарувачка со 18,8%, неизвесното економско окружување со 11,4%, финансиските проблеми со 9,5%, недостигот на квалификувана работна сила со 9,3%, конкурентниот увоз со 7,6% и недостигот на сировини со 4,2%

Како ограничувачки фактори во јануари 2013 година во однос на декември 2012 година, помал број од деловните субјекти ги посочиле: финансиските проблеми, недостигот на квалификувана работна сила, недостигот на сировини, конкурентниот увоз и недостигот на опрема, додека поголем број од деловните субјекти ги посочиле: недоволната странска побарувачка, недоволната домашна побарувачка и неизвесното економско окружување.. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

Број на работници во индустријата

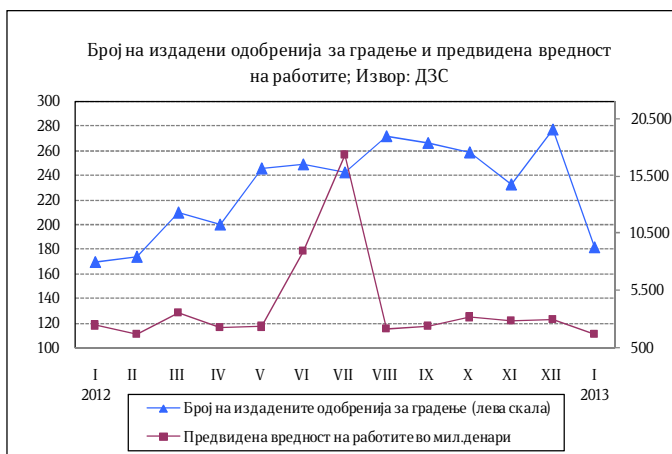
Бројот на работници во индустријата во јануари 2013 година во однос на јануари 2012 година забележа намалување од 0,2%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници во секторите Рударство и вадење камен за 8,7% и Снабдување со електрична енергија, гас, параа и климатизација за 1,7%, додека намалување на бројот на работници на годишно ниво има во секторот Преработувачка индустрија од 1,1%.

Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во јануари 2013 година во однос на јануари 2012 година покажуваат дека зголемување има кај групите: Енергија за 7,7% и Трајни производи за широка потрошувачка за 0,4%, додека намалување на бројот на работници има кај групите: Капитални производи за 7,0% и Нетрајни производи за широка потрошувачка за 1,2%. Во групата Интермедијарни производи, освен енергија бројот на работници останува на исто ниво

Број на издадени одобренија за градење и предвидена вредност на објектите

Во јануари 2013 година беа издадени 181 одобрение за градба, што претставува зголемување од 7,1% во однос на истиот месец од 2012 година. Во однос на декември 2012 година кога беа издадени 277 одобренија, вкупниот број на издадени одобренија се намали за 34,7%.

Предвидената вредност на објектите, според издадените одобренија за градење во јануари, изнесува 1.668 милиони денари, што е помалку за 30,9% во однос на јануари

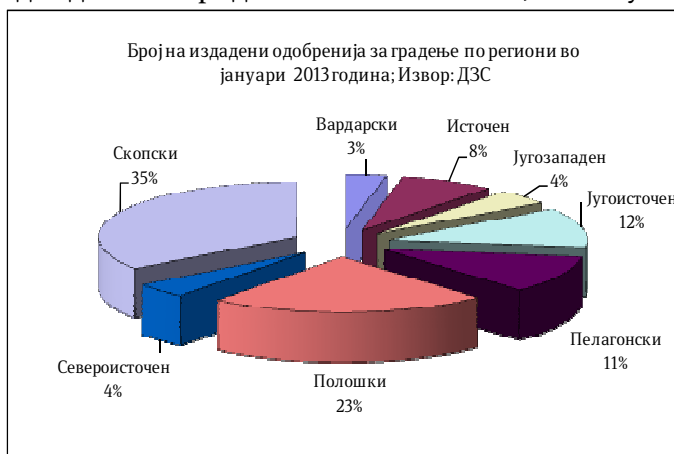

2012 година, а во однос на декември 2012 година вредноста на објектите бележи намалување за 43,8%.

Анализирано по видови објекти, од вкупниот број издадени одобрености за градење 136 (или 75,1%) се наменети за објекти од високоградба, 20 (или 11,1%) за објекти од нискоградба и 25 (или 13,8%) за објекти за реконструкција.

Анализирано по типови инвеститори, од вкупно 181 објект за кои се издадени одобрености за градба, на 138 (или 76,2%) како инвеститори се јавуваат физички лица, а на 43 објекти (или 23,8%) инвеститори се деловни субјекти.

Во јануари 2013 година е предвидена изградба на 512 станови, со вкупна корисна површина од 38.855 м². Бројот на предвидени станови за изградба е зголемен за 7,3% во однос на јануари 2012 година, додека во однос на декември 2012 година е намален за 12,8%.

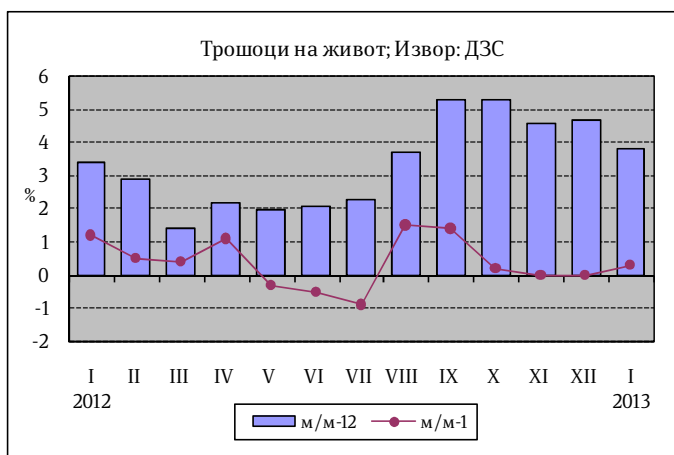

Анализирано по региони, во јануари 2013 година најмногу одобрености за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 63, од кои 50 одобрености за инвеститори - физички лица и 13 одобрености за инвеститори - деловни субјекти. Најмалку издадени одобрености има во Вардарскиот регион, вкупно 6, од кои 4 одобрености се за инвеститори - физички лица, а 2 одобрености за инвеститори - деловни субјекти.

Инфлација

Стапката на инфлација во јануари 2013 година измерена според Индексот на трошоците на живот изнесуваше 3,8% во однос на истиот месец претходната година.

На годишна основа, во јануари растот на цените е највисок во категоријата Облека и обувки и изнесуваше 10,9%, следен од растот на цените во категоријата Ресторани и хотели 5,3%, Домување од 4,7%, што се должи најмногу на растот на цените за огрев и осветление од 6,3%. Раст на цените е забележан и кај следните категории: Хигиена и здравје 4,6%, Исхрана 3,6%, Култура и разонода 1,9%, Тутун и пијалаци 1,7% и Сообраќајни средства и услуги 0,2%. Пад

на цените е забележан во категоријата Административни и финансиски услуги од 0,1%.

Индексот на трошоците на живот во јануари споредено со претходниот месец се зголеми за 0,3%. Притоа, позитивен месечен раст на цените е забележан во категориите Ресторани и хотели од 3,2%, Тутун и пијалаци од 1,5%, Исхрана од 0,5%, Хигиена и здравје од 0,3% и Облека и обувки од 0,1%. Цените останаа непроменети во категоријата Административни и финансиски услуги, додека пад на цените е забележан во категориите Култура и разонода од 1,1%, Сообраќајни средства и услуги од 0,6% и Домување од 0,3%.

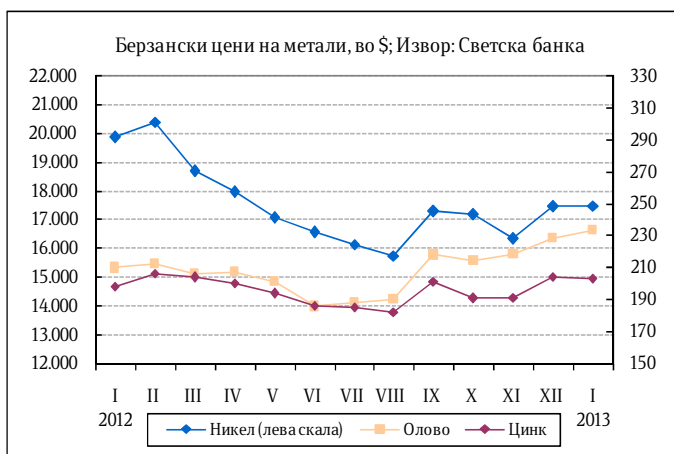
Во јануари 2013 година цените на мало беа повисоки за 2,4% во однос на јануари 2012 година. Споредено со претходниот месец, цените на мало се повисоки за 0,1%.

Берзански цени

Во јануари 2013 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа раст од 1,6% во однос на јануари 2012 година и достигна вредност од 113,0 долари за барел. Споредено со претходниот месец, цената на нафтата се зголеми за 3,0%. Просечната цена на природниот гас во јануари се зголеми за 1,2% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во јануари се тргуваше по просечна цена од 17.473 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен раст на цената од 0,1%. Споредено со јануари 2012 година цената на никелот е пониска за 12,0%. Имено, во јануари во рамките на основните метали се забележува месечно зголемување на цените кај калајот, оловото и бакарот, додека месечен пад на цената е забележан кај алуминиумот и цинкот. Во рамките на основните метали, највисок месечен раст на цената е забележан кај калајот од 7,3%, додека најголем месечен пад на цената е забележан кај алуминиумот од 2,3%. Цената на железната руда во јануари регистрираше месечен раст од 17,4%. Во рамките на благородните метали, месечен раст на цената е забележан кај платината од 3,6%, додека цените на златото и среброто забележаа пад.

Цената на житото на светските берзи во јануари регистрираше месечен пад од 3,6%.

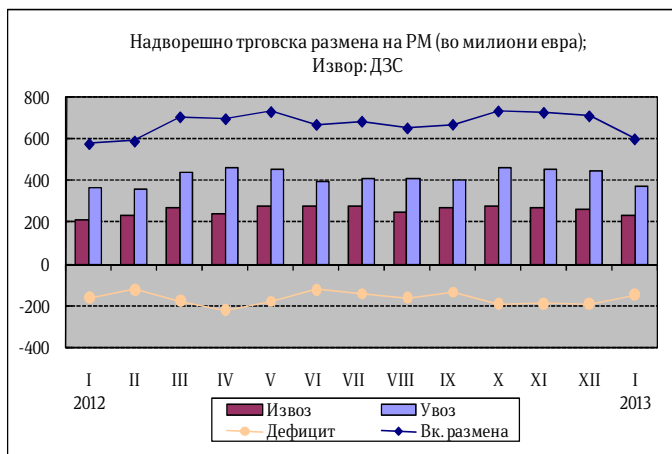
2. Надворешно - трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во јануари 2013 година бележи зголемување за 3,9% во однос на јануари 2012 година.

Извоз

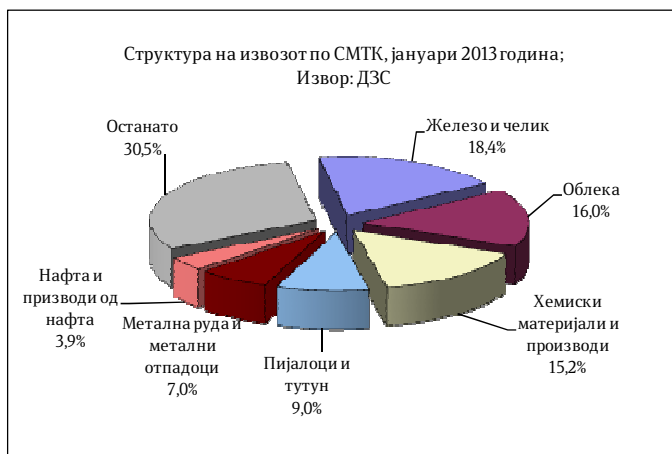
Во јануари 2013 година физичкиот обем на извозот бележи пад од 15,5% во однос на јануари 2012 година, а вредноста на извезените стоки изнесува 229,6 милиони евра и бележи раст од 8,7% (18,3 милиони евра) во однос на истиот месец во 2012 година.

Анализирано на месечно ниво, во јануари 2013 година извозот бележи поместување надолу од 12,7% во однос на претходниот месец.

Сезонски прилагоденото движење на извозот во јануари 2013 година бележи месечен раст од 5,1%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (17,8 п.п.) врз извозот во овој месец.

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во јануари 2013 година се: железо и челик со 18,4%, облека 16,0%, хемиски материји и производи 15,2%, пијалаци и тутун 9,0%, метална руда и отпадоци од метал 7,0% и нафта и производи од нафта 3,9%. Овие шест групи производи сочинуваат 69,5% од вкупниот извоз на државата.

Во јануари 2013 година, гледано по економска намена, најголемо учество во извозот имаат: стоките за индустриски набавки (52,4%), потоа следуваат стоките за широка потрошувачка (22,5%), храна и пијалаци (10,5%), производи за инвестиции без транспортна опрема (8,2%), горива и мазива (4,5%) и транспортна опрема (1,8%).

Извоз на железо и челик *)				
	I 2012	I 2013	Салдо	Стапки во%
.000 Т	44,1	40,7	-3,4	-7,7
Мил. ЕУР	46,1	42,2	-3,9	-8,4
Мил. \$	59,4	56,2	-3,3	-5,5

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I 2012	I 2013	Салдо	Стапки во%
.000 Т	39,7	57,3	17,6	44,3
Мил. ЕУР	19,7	26,4	6,7	33,9
Мил. \$	25,5	35,3	9,7	38,2

*)Претходни податоци

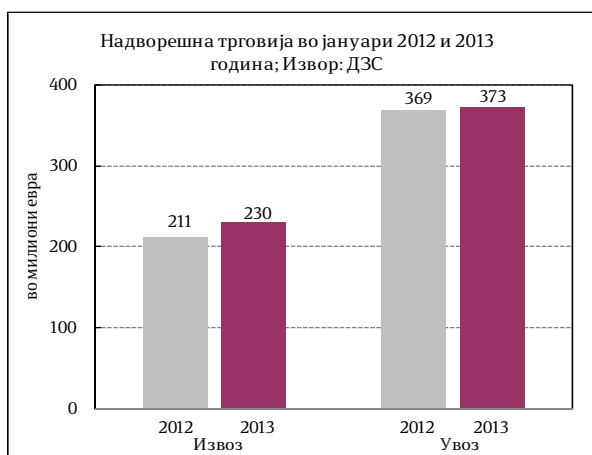
Анализирано по тарифи, најзастапени производи во извозот се: катализатори на подлога со благороден метал или со соединенија на благородни метали како активна материја; фероникел; машини и апарати за филтрирање или пречистување други гасови со каталитичка постапка; тутун; руди на бакар и концентрати; машки кошули од памук; руди на олово и концентрати; табли, плочи, пултови, маси, ормани и друго; гасни масла со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; плоснато валани производи од железо или нелегиран челик со ширина 600 мм или поголема; и друго.

Увоз

Увезените количини стоки во јануари 2013 година се намалени за 9,6% во однос на јануари претходната година, а нивната вредност изнесува 373,4 милиони евра, што претставува зголемување за 1,2% (4,3 милиони евра) во однос на јануари 2012 година.

Анализирано на месечно ниво, во јануари 2013 година увозот бележи пад од 16,9% во однос на претходниот месец.

Сезонски прилагоденото движење на увозот во јануари 2013 година бележи месечен раст од 5,0%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (21,9 п.п.) врз увозот во овој месец.

	I 2012	I 2013	Салдо	Стапки во%
.000 Т	21,4	13,6	-7,8	-36,6
Мил. ЕУР	15,6	9,0	-6,6	-42,3
Мил. \$	20,3	11,9	-8,4	-41,2

*)Претходни податоци

	I 2012	I 2013	Салдо	Стапки во%
.000 Т	111,3	79,0	-32,3	-29,0
Мил. ЕУР	66,2	53,2	-13,0	-19,6
Мил. \$	85,9	70,5	-15,5	-18,0

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според групи на СМТК) во јануари 2013 година, покрај нафтата отпаѓа на обоени метали; железо и челик; предиво, ткаенини и текстилни производи; електрична енергија; друмски возила; електрични машини, апарати и делови; и друго.

Гледано по економска намена, во јануари 2013 година најголемо учество во увозот имаат: стоките за индустриски набавки (44,6%), потоа следуваат горива и мазиња (22,0%), храна и пијалаци (12,1%), производи за инвестиции без транспортна опрема (9,7%),

стоки за широка потрошувачка (7,4%), и транспортна опрема (4,2%).

Најзастапени производи во структурата на увозот по тарифи се: сурова нафта; платина, необработена или во прав; електрична енергија; гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; руди на никел и концентрати; топло валани производи со дебелина помала од 3 мм; нафтени гасови и други гасовити јагленоводороди; паладиум; необработен или во прав; амалгами; и слично.

Извоз на хемиски производи*)				
	I 2012	I 2013	Салдо	Стапки во%
.000 T	0,7	0,5	-0,2	-34,3
Мил. ЕУР	27,8	34,9	7,0	25,3
Мил.\$	36,0	46,5	10,5	29,0

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I 2012	I 2013	Салдо	Стапки во%
.000 T	1,3	1,6	0,3	24,6
Мил. ЕУР	3,3	4,4	1,0	30,8
Мил.\$	4,3	5,8	1,5	34,7

*)Претходни податоци

Салдо на трговска размена

Во јануари 2013 година трговскиот дефицит се стесни за 14,0 милиони евра или 8,9% во однос на јануари минатата година.

Доколку салдото на извозот и увозот на стоки го анализираме по економска намена, стеснувањето на дефицитот е резултат на комбиниран ефект од: стеснувањето на негативното салдо во размената со горива и мазива, стоките за инвестиции без транспортна опрема, транспортна опрема и стоките за широка потрошувачка додека во спротивна насока дејствуваше проширеното негативно салдо во размената со стоките за индустриски набавки и храна и пијалаци.

Значајно е да се напомене дека од јануари 2013 година се применува ревидирана економска групација на земјите подготвена според Геономенклатурата на ЕУ-Номенклатура на земји и територии за статистика на стоковна размена на Унијата и статистика на стоковна размена помеѓу земјите-членки на Унијата.

Анализирано според економските групации на земјите, во јануари 2013 година споредено со јануари 2012 година, извозот бележи раст кај групациите: ЕУ 27, ЕФТА, Северноамериканска зона на слободна трговија, додека пад има кај групациите: Организација на земјите-извознички на нафта и нафтени деривати, Западен Балкан, Организација за економска соработка на земји од Азиско-пацифичкиот регион и Заедница на независни држави. Извозот во ЕУ бележи раст од 29,0% на годишно ниво, додека кај земјите од Западен Балкан истиот бележи пад од 5,3%.

Во јануари 2013 година, надворешно-трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) во однос на јануари претходната година се зголемила за 10,7%, при што учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување од 1,9 п.п. и изнесува 58,9%. Извозот на стоки со Европската унија (ЕУ 27) во вкупниот извоз на Република Македонија учествува со 70,4%, а увозот на стоки со 51,9%.

Во јануари 2013 година, 92,8% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Велика Британија, Русија, Грција, Кина и Турција а потоа следуваат: Србија, Швајцарија, Бразил, Индија, Романија и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Бугарија, Холандија и Хрватска.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 66,8% од трговската размена во јануари 2013 година е реализирана во евра, што во однос на јануари 2012 година претставува зголемување од 1,6 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 79,2% и 59,2%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е зголемена за 3,5 п.п., додека кај увозот останува на исто ниво со јануари 2012 година.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I 2012					I 2013					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
валута	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%		
ЕУР	200,7	217.841.771	61,5049	13.398.336.318	59,2	186,3	222.580.735	61,5043	13.689.672.328	59,2	4.738.965	2,2
УСД	283,1	144.943.077	47,6848	6.911.581.654	30,5	251,0	128.807.510	46,3616	5.971.722.236	25,8	-16.135.568	-11,1
ГБП	0,1	30.406.449	73,2688	2.227.844.002	9,8	0,2	43.805.234	74,0866	3.245.380.879	14,0	13.398.786	44,1
ЕУР+УСД+ГБП	484,0			22.537.761.974	89,7	437,4			22.906.775.443	99,1		
вк извоз:	484,6			22.633.413.177	100,0	437,9			23.114.097.149	100,0		2,1

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

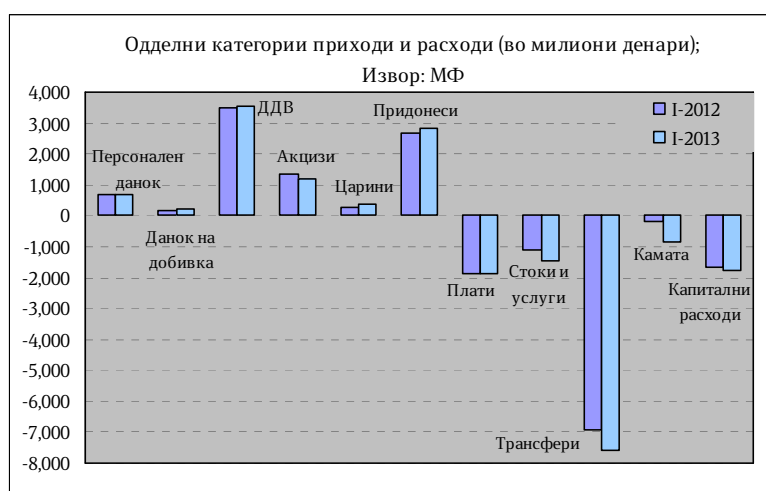
3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во јануари 2013 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 10.647 милиони денари, односно 2,1% од БДП, што претставува поголемо остварување за 2,9% во однос на 2012 година.

Даночните приходи за првиот месец изнесуваат 6.346 милиони денари, односно 1,3% од БДП и во однос на истиот период 2012 година се зголемени за 1,6%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 3.546 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во овој месец е

доминантно и изнесува 55,9%. Акцизите се остварени во износ од 1.168 милиони денари (учество од 18,4% во даночните приходи). Така, од овие два данока остварени се приходи од 4.714 милиони денари, односно 74,3% од вкупните даночни приходи (0,9% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто

износ од 5.652,5 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 2.106,6 милиони денари (брuto наплатата е повисока за 6,3%, додека повратот по основ на ДДВ е повисок за 14,2% споредено со истиот период од 2012 година).

Во структурата на ДДВ најголемо е учеството на ДДВ при увоз кој забележува пад од 1,7%, додека ДДВ од прометот во земјата забележува раст од 15,8%, учеството на ДДВ донациите и каматата е незначително (0,7%). Набљудувано по одделни категории даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 702 милиони денари и се зголемени за 5,7% на годишна основа, при што околу $\frac{3}{4}$, односно 67,8% од персоналниот данок претставува приходот од данокот на плати и други лични примања. Споредено со истиот месец во 2012 година, приходите од данокот од добивка забележаа раст од 22,4%, што е главно резултат на данокот наплатен по основ на месечни аконтации и по исплатена дивиденда и друга распределба од добивката и на задржан данок платен на странски правни лица. Приходите од ДДВ забележаа раст од 2,2%, додека акцизите забележаа пад, односно помало остварување за 14,3%. Приходите од царина изнесуваа 360 милиони денари и забележаа зголемување од 36,9%.

Неданочните приходи беа остварени во износ од 929 милиони денари во однос на истиот период од 2012 година (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште, станови и дивиденди изнесуваа 172 милиони денари, што претставува намалување од 60,6% во однос на истиот месец претходната година.

Социјалните придонеси од плати изнесуваа 2.811 милиони денари, што е повеќе за 4,5% споредено со истиот период од 2012 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 4,5%, придонесите за вработување од 4,4%, додека придонесите за здравствено осигурување забележаа зголемување од 4,6%.

Буџетски расходи

Во јануари 2013 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 13.523 милиони денари, односно 2,7% од БДП, што е повеќе за 14,8% во однос на 2012 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 11.772 милиони денари учествуваа со 87,1% (со учество од 2,3% во БДП) и се зголемени за 16,5% во однос на истиот период од 2012 година.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 7.612 милиони денари (1,5% од БДП), а втори по големина се платите и надоместоците со 1.860 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 13,8% и во однос на 2012 година се намалени за 0,6%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 1.450 милиони денари и споредено со истиот период од 2012 година се зголемени за 30,5%.

Трансферите забележаа зголемување од 9,7% споредено со истиот период од 2012 година и истите учествуваа со 56,3% во вкупните расходи. Социјалните трансфери изнесуваа 5.916 милиони денари, забележаа раст од 8,5% и учествуваа со 43,7% во вкупните расходи. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување зафаќаат најголем дел од социјалните трансфери, со износ од 3.755 милиони денари, зголемување од 11,1%, споредено со истиот период од 2012 година и 27,8% од вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесува 12,2%, односно забележаа зголемување од 15,2%, споредено со истиот период од 2012 година. Блок дотациите кон единиците за локална самоуправа во износ од 1.206 милиони денари, беа реализирани за 2,3% повеќе во однос на јануари претходната година. Субвенциите и трансферите беа остварени за повеќе од 2,3 пати.

Каматите се реализирани во износ од 850 милиони денари, што е повеќе за 4,8 пати во споредба со истиот период од 2012 година. Ваквото зголемување е претежно поради исплатата на доспеаните обврски за камати од задолжување во странство. Трошоците за камати од домашно задолжување беа намалени за 2,1%, додека за странство беа зголемени за 9 пати.

Во анализираниот период средствата за капиталните расходи беа реализирани во износ од 1.751 милиони денари со структурно учество од 13,0% во вкупните расходи (0,3% учество во БДП), односно забележаа зголемување од 4,3% во споредба со истиот период лани.

Буџетско салдо

Во јануари 2013 година во Буџетот на Република Македонија остварен е дефицит од 2.876 милиони денари, што претставува 0,6% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет изнесува 2.352 милиони денари и претставува 0,5% од БДП.

4. Социјален сектор

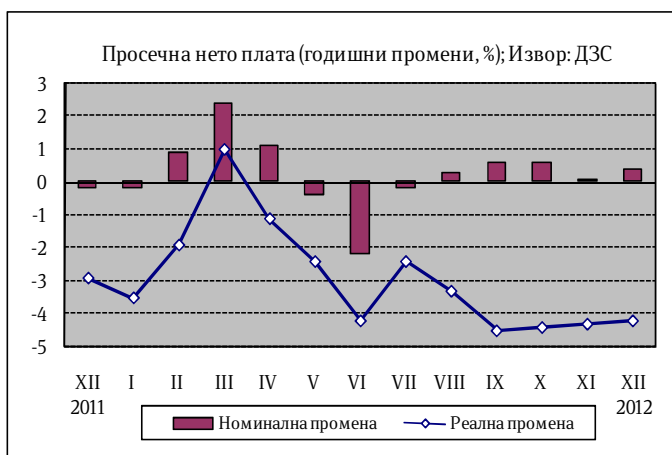
Плати

Согласно објавените податоци на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во декември 2012 година изнесува 31.466 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 21.469 денари.

На месечна основа, во декември 2012 година просечната бруто плата бележи номинален и реален раст од 2,8%, додека просечната нето плата номинално и реално беше повисока за 2,9%.

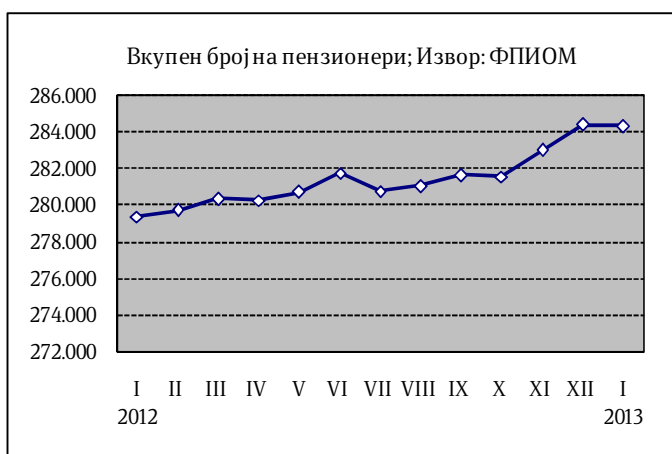
Во декември 2012 година во однос на декември 2011 година, просечната бруто плата номинално беше повисока за 0,4%, додека реално истата беше пониска за 4,1%. Просечната нето плата забележа номинален раст од 0,4%, додека реално истата беше пониска за 4,2%.

Во периодот јануари-декември 2012 година, просечната бруто плата забележа номинален раст од 0,2%, додека реално истата беше пониска за 3%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше повисока за 0,3%, додека реалната плата забележа пад од 2,9%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во декември 2012 година во однос на декември 2011 година е забележан во дејностите Информации и комуникации (4,4% бруто плата и 3,8% нето плата), Земјоделство, шумарство и рибарство (4,2% бруто плата и 4,0% нето плата) и Дејности на здравствена и социјална заштита (3,4% бруто плата и 3,5% нето плата).

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во декември 2012 година во однос на ноември 2012 година е забележан во дејностите Информации и комуникации (41,9% бруто плата и 45,8% нето плата), Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли (8,1% бруто плата и 7,9% нето плата) и Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација (6,6% бруто плата и 6,5% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во декември 2012 година изнесува 2,1%, и е понизок за 0,9 п.п. во однос на истиот месец од претходната година, а во однос на ноември 2012 година процентот на вработени кои не примиле плата е помал за 0,1 п.п.

Пензии

Во јануари 2013 година во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување евидентирани се 284.339 пензионери, што претставува зголемување од 1,8% во однос на истиот месец од 2012 година. Во однос на декември 2012 година бројот на корисници на пензија е помал за 61 лице. Од вкупниот број

пензионери, 57% се корисници на старосна пензија, 27% на семејна пензија и 16% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во јануари 2013 година потрошени се 3.054,75 милиони денари, што претставува 51,7% од вкупните социјални трансфери¹.

Просечната пензија во јануари 2013 година изнесува 10.892 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 2,8%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во декември 2012 година (последни расположливи податоци) изнесува 51,4%.

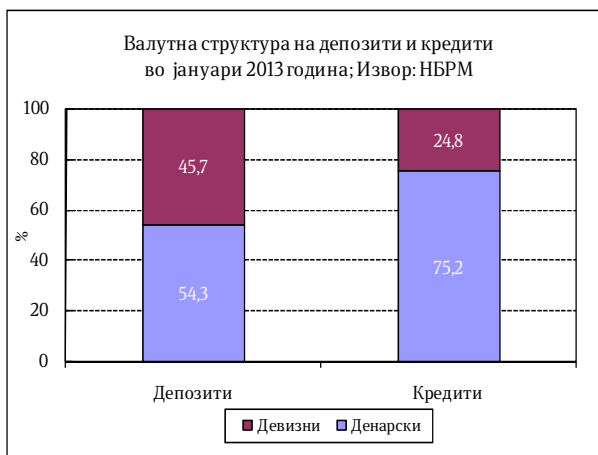
5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во јануари 2013 година примарните пари² забележаа засилен годишен раст од 4,6% (4,3% минатиот месец), во услови на интензивиран раст на вкупните ликвидни средства на банките од 6%. Готовите пари во оптек се зголемија за 2,8% на годишна основа.

На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 4,4%, како резултат на падот на готовите пари во оптек од 7,6% и на вкупната ликвидност на банките од 1,9%.

Во јануари 2013 година, во услови на намалени инфлациски ризици и поволни движења кај девизните резерви, Народната банка ја намали максималната каматна стапка на благајничките записи за 0,25 процентни поени, односно на 3,5%.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во јануари 2013 година остана непроменет на месечна основа. Од аспект на секторот, депозитите на домаќинствата се зголемија за 0,2%, додека депозитите на приватните претпријатија забележаа пад од 1,4%. Според валутата, денарските депозити се намалија за 0,3% на месечна основа, додека девизните се зголемија за 0,3%.

На годишна основа, вкупните депозити во јануари 2013 година остварија забавен раст од 4,3%, наспроти 4,9% во декември 2012 година. Растот е воден од

¹ Категоријата социјални трансфери ги опфаќа пензиите, паричниот надоместок во случај на невработеност, социјалната помош и расходите за здравствена заштита.

² Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

³ Почнувајќи од јануари 2009 година, депозитите вклучуваат пресметана камата

депозитите на домаќинствата кои се зголемија за 6,8%, додека депозитите на претпријатијата регистрираа годишен пад од 3,4%.

Од аспект на валутата, новото штедење е целосно во домашна валута во услови на раст на денарските депозити од 9% на годишна основа, додека депозитите во странска валута се намалија за 0,9%. Според рочноста, долгорочните депозити бележат раст од 30,8%, а краткорочните депозити се намалија за 3,2%.

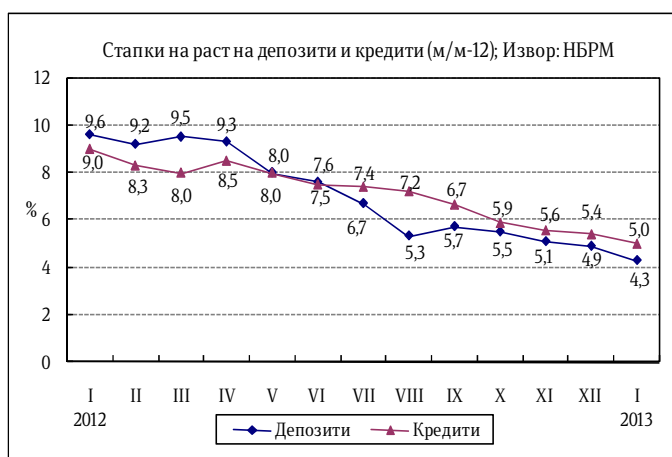
Кредити на банките

Во јануари 2013 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор останаа непроменети на месечна основа. Од аспект на валутната структура, девизните кредити се намалија за 0,5%, додека денарските кредити се зголемија за 0,2%.

Кредитите кон приватните претпријатија бележат пад од 0,2% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон домаќинствата се повисоки за 0,4%.

На годишна основа, растот на вкупните кредити забави на 5% (наспроти 5,4% во декември).

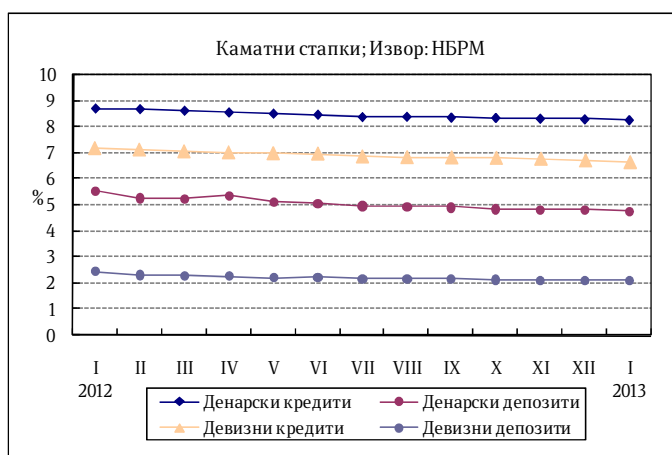
Според валутата, новото кредитирање е целосно во домашна валута. Имено, кредитите во домашна валута се зголемија за 9,1%, додека оние во странска валута бележат пад од 5,7%. Анализирани според секторот, кредитите кон претпријатијата регистрираа раст од 3,6%, додека

кредитите на домаќинствата се зголемија за 6,8%. Од аспект на рочноста, пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 4,4%, додека краткорочните кредити се повисоки за 3,1%.

Каматни стапки на депозитни банки

Во јануари 2013 година, вкупната каматна стапка на кредитите изнесува 7,8% што е пониско во однос на претходниот месец кога истата изнесуваше 7,9%. Каматната стапка на денарските кредити се задржа на нивото од 8,3%, додека каматната стапка на девизните кредити се намали на 6,7%, од 6,8%

минатиот месец.

Вкупната каматна стапка на депозитите е непроменета на месечно ниво и изнесува 3,3%, при непроменети каматни стапки на денарските и девизните депозити од 4,8% и 2,1%, соодветно.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на јануари 2013 година изнесуваа 2.263,4 милиони евра и во однос на претходниот месец се повисоки за 70,1 милиони евра, додека во однос на јануари 2012 година девизните резерви се повисоки за 196,2 милиони евра.

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

www.finance.gov.mk

Извештајот го подготвија:

Анета Ацевска

Бојана Илиевска

Ѓоко Ѓорѓески

Копринка Сапунова

Неџати Куртиши

Ана Николова

Ангела Васовска

Контролирал: Д-р Сања Киковска - Георгиевска

Одобрил: Јордан Трајковски

Скопје, март 2013 година